

- శ్రీమేధా తపీణామూర్తి గురు వరప్రసాదే నమః.
- శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్యపాదేభ్యో నమః.
- శ్రీమచ్చిదానంద సరస్వతి గురుభ్యోనమః.

JAN 1906

శ్లో॥ పద్ధతీర్జయతాం శ్రీమచ్చిదానంద సరస్వతేః।
యస్యాం ప్రమాణతాంయాతి శ్రుతి స్మృతి గిరాంచయః॥

శ్రీ దీక్షితపద్ధతి నియమావళి.

శ్రీ దైవాద్వైత మతస్థాపక
శ్లో॥ తీర్థరశ్మి శర్తచేఁ బ్రకాశితము.

మంజువాణీ ముద్రాక్షరశాల యంను
ముద్రితము.

౧౫౦౦ ప్రతులు.

కాలివాహన శకాబ్దములు ౧౯౨౭.

విశ్వానసు నామ సం॥ కార్తీక శుకా ఆదివారము.

శ్రీమహాదక్షిణామూర్తిగురువరబ్రహ్మశ్రేణమః.

శ్రీశంకరభగవత్పాదపూజ్యేభ్యోనమః.

శ్రీవిదానందసరస్వతీయతీంద్రాయనమః.

శ్లో॥ హిమవచ్ఛిఖకోల్పన్న స్వర్ధనీపూరసన్నిభాః।

కటాక్షాః పాంతు మాం నిత్యం తిదానందపరస్వతేః॥

పీఠిక.

శ్రీదీక్షితసిద్ధాంతనియమము లన నెనియో వానివివరమును గుఱించి పలువురు నన్ను అడుగుచుండిరి అందులకు నేను శ్రీదీక్షితకాలమున పలువురు సంఘీభూతులై దీక్షితసమక్షమున గురువ్రతయతాంబూలవిషయమును బంధుయ్యాజన విషయమును ప్రమాణ పత్రికామూలముగఁ బరిష్కరించుకొని యున్నాఁడు. అందులకు నేను శ్రీదీక్షితసమక్షమునఁ జచ్చిష్యులచే నెఱర్చుకొనఁబడిన ప్రమాణపత్రములను శ్రీదీక్షితముఖ్యశిష్యులగు అద్వైతం, పంపం, సుసింహశాస్త్రి, దిట్టకవీషజయరామశాస్త్రి, శ్రావణం కోటిశ్వరశాస్త్రి, కనుప ర్తివేంకటరామ శ్రీవిద్యానంద నాథులు కృత్రిమెంటి ఆనందరామశాస్త్రి, ఆ స్తద్విద్యాగురుని ద్యు లగు శ్రీభావనారాయణశాస్త్రి మున్నగువారలచే బహుకాలఘనుండి ఆచారావలంబమును విషయములను సంగ్రహించి శ్రీదీక్షిత పద్ధతినియమమువలె యుపేర బ్రకటించితిని ఇందునకు శ్రీదీక్షితకృత్ములగు విశ్వేపత్యసురవిజయ శేషాసురవిజయ రాయకర్తోవిజయజగన్నాథాసురవిజయ శ్రీనివాసమనూ

నిరూపణ సిద్ధాంతదీప్తికా మహిషాసురవిజయ రామ దైత్యశిర
 చ్ఛేదశములను గ్రంథములలోని వాక్యములను బ్రమాణము
 లుగా గ్రహించియున్నాను.

గురుత్రయతాంబూలవిషయ మిదివఱకు కొన్నితావుల సరి
 గనె వినియోగమగుచున్నది. గాని కొన్నితావుల నటుల జరు
 గుటలేదు ప్రస్తుతముగురుత్రయతాంబూలములందుంచు ద్రవ్య
 మును వసూలుచేసి బ్రహ్మతాంబూలమున నుంచుద్రవ్యముద
 ప్తి మిగిలిన ద్రవ్యమును దీక్షితకృతగ్రంథముద్రణమున కుప
 యోగించదలచినాడను.

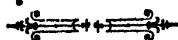
అందువలన ఆయుద్యమంబు స్వధర్మాచరణపూర్వకముగాను
 గురుకృతజ్ఞతామాచనాపూర్వకముగాను నియమావళియం దే
 ర్పరచిన నియమంబుల శ్రద్ధాభక్తియుక్తముగా నియోగులమం
 దరము జరిపినయెడల నెరివేరును అటుల జరుపుటకు గోరు
 చున్నాడను.

పూర్వ	}	ఇట్లు విన్నవించు
ఏలూరుతా		శ్రీచిదానంద సరస్వతీవశిష్యుడు
౧౯౦౭-౧౯౦౮		శ్రీ దైవాదైవత మతస్థాపక కోటిశ్వరాచార్యశర్మ.

శ్రీమచ్చికానంద సరస్వతియ తీంద్రాయనమః.

శ్రీలక్ష్మీనాయకా.

దీప్తితపద్ధతినియమావలిః

ఉపనిషత్ || “ధర్మచర || ” తై || ఉ || ౧ || ౧౧ || ౧౯

ఉపనిషత్ || “ధర్మేణపాపమపనుదతి ధర్మేనర్వంప్రతిష్ఠితం
స్తాధర్మంపరమంసదంతి || ” తై || ఉ || ౪ || ౭౯ || ౧౦౧ ||

భగవద్గీతా || యజ్ఞదానతపఃకర్మ స త్యాజ్యం కార్య మేవ
తత్ || ౧౮ || ౫ ||

సూత్రం || అథాత స్సమయాచారికాన్ధర్వా న్వాఖ్యాన్యాయః ||
ధర్మస్థ సమయః ప్రమాణం || ఆప || ధ || ౧ || ౧ || ౨ ||

ఉపనిషచ్చిత్రాభాష్యం || ఆత్మవిజ్ఞానాత్ పాక్ శ్చాితస్తా
ర్థాని కర్తాణ్యుపన్యస్తాని కర్తభి స్సంస్కృతన్య పురుష స్యాత్
జ్ఞాన మంజసై న ఉపబాయతే ||

బ్రహ్మసూ||సర్వాపేక్షాచయజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్ || ౩ || ౪ || ౨౬

అథ్యాత్మరామాయణే || శ్లో || ఆచాన్యవర్ణాశ్రమ వీర్జితాః
క్రీయాః క్మత్వాసమాసాదిత శుద్ధమానసః || సమాన్యతత్పూర్వ
ముపాత్తసాధనఃసమాశ్రయేన్నద్గురుమాత్తలబ్ధయే || పైః మా
ణములచే నీశ్వరసంకల్ప బాతజగదంతః పాతులగు మానవు లం

దటు స్వస్వవర్ణాశ్రమో చితనిత్యకర్తలను కామసంకల్పరహితముగ ప్రమాణబుద్ధితోడ దేశకాలవ యోగగుణముగ నాచరించుటవిధి. ఐనను బ్రాహ్మణులందఱు దధీచిహితమగాయ శ్రీశాపహతులై ఆగమములను శాస్త్రవిఠోభమై కొద్దికాలము నుండి వచ్చుచున్న యాచారమునుఁ బ్రమాణముగఁ బరిగ్రహించి నిగమప్రతిపాదితము లగు, నిష్కామకర్తాచరణమును బంధుయాజనమును, నియమపూర్వక, వేదాధ్యయనంబును, నదలి “ వేదైర్విహీనాశ్చ పఠతి శాస్త్రం శాస్త్రైర్విహీనాశ్చ పురాణపాఠాః॥ పురాణహీనాః కృషిణోభవంతి భ్రష్టాస్తతోభాగవతా భవంతి, యను సత్రిసంహితావచనానుసారముగ నితరవిద్యల నవ్యవస్థగఁ జనుపుచుండిరి.

వేదముచదివిన కొందఱై నను నవశ్యమొనర్పఁదగిన సంధ్యాది నిత్యకర్తృబులకును గృహ్యవిధులకును నుపయోగంబులగు మంత్రంబులనై నను, అర్థయుతంబుగ ననువక, కేవలవేదమంత్రపాఠమునే చేయుచుండుటచే నందలి యర్థంబు దెలియక కొద్దికాలంబున నుండి భమచే నాచరింపఁబడుచున్నదే సదాచారంబని సామాన్యులగు లోకులను భ్రమింప జేయుచుండ, నారత్రాణరక్షకుండును, జగదీశుండ నగుమహేశ్వరుండు, దక్షిణానాంశమున, కృష్ణానదీదక్షిణతీరమందలి రెవలిపురంబున, శాఖివాహనశక ౧౮౮౧ సంయగు, ప్రమాదినామసం॥జేష్ఠ మాసశుక్ల పక్షంబున, నందిరాజలక్ష్మీనారాయణ దీక్షితనామంబున నవత

యచ. ముక్తతంబు లఖండించి శ్రుతిస్మృతిప్రతివాదితంబగు యోగమంతంబు ఆచరణప్రచారణములచే నభివృద్ధినుండజేసి, సిద్ధాంతదీపికాది గ్రంథరూపంబుననాత్మాభిప్రాయంబు శిష్యజనానుగ్రహార్థమై ప్రకటించి, పిదప పశమహంసాశ్రమంబుస్వీకరించి శ్రీవిద్యానందసరస్వతి, యనుమంగళనామా లంకృతులై శాలివాహనశక ౧౭౯౬ నరియగు శ్రీముఖనామ్యుఁ || శ్రీకృష్ణసామ్యువాసరమున బ్రహ్మకై వల్కమున జెందిరి

పిదప, శ్రీదీక్షితశిష్యులగు, అద్వైతం, శ్రీనివాసాస్త్రి, దిట్టకవి విజయరామశాస్త్రి, శ్రౌతంకోటాచార్యుని, కృత్తివెంటి, ఆనందరామశాస్త్రి, ఆత్మశిష్యుండగు, శ్రీనివాస గజనాగేశ్వరావధాని, నందూరిసూరావధాని, లక్ష్మణాచార్యుని, శ్రీకనుపర్తి వేంకటరామ శ్రీవిద్యానందనాథులు, మొదలగువారలచ్చటచ్చట, శ్రీదీక్షితసిద్ధాంతముల బోధింపుచువచ్చుచు, పూర్వోక్త శ్రీదీక్షిత శిష్యుల శిష్యులును, అస్తత్త్వితృప్త్యులగు అగు శ్రీభావనారాయణశాస్త్రిగారి యనుగ్రహమున, శ్రీదీక్షిత సిద్ధాంతానుసారముగ విద్యనభ్యసించి, తదనుజ్ఞాతుడనై శ్రీదీక్షితసిద్ధాంతముల నందరకు బోధింపదలప “పద్ధతినియమంబుల విరళముగాఁ జెలిపినయడల సాధకబాధకంబులనెఱింగి చింధు యూజసాదుల” నవలంబించి శ్రీ దీక్షితపద్ధతియందు ప్రవేశించెద.” యని పలువురు వలుక నందరకును వేటువేటుగా జెప్పుటకష్టమని. తలచి శ్రీదీక్షితశిష్యశిష్యులును, అస్తద్విద్యాగుకు

వులును, అగు శ్రీభావనారాయణశాస్త్రిగారి వలన “శ్రుతిస్మృతుద్విత్తాభరణమేపద్ధతి” యని పలుమారు ప్రసంగవశమున వినియు, టిసిగాన పద్ధతిప్రవర్తకు లగు శ్రీదీక్షితులవారిచే రచితములగు సిద్ధాంతదీప్తికాది గ్రంథానుసారముగ డెలుగుమాటలతో శ్రీ దీక్షితపద్ధతి నియమావళి, యనుపేర స్వగ్రంథము వ్రాయబూనితిని.

గ్రంథస్థప్రకరణవిభాగము.

౧ సంకల్పప్రకరణము.

౨ కర్తాచరణప్రకరణము.

౩ బంధుయాజనప్రకరణము.

౪ గురుత్రయసభ్యపూజాప్రకరణము.

౫ శాస్త్రద్ధప్రకరణము.

౬ వేదాంతప్రకరణము.

అధ్యమసంకల్పప్రకరణవివరణము.

“విధ్యుక్తంకర్తకుర్వీతకామసంకల్పవర్జితం”

“కామశయో యద్యత్కర్తవోతి తత్తత్ఫలమనుభవత్యే”
రండతైలఘనవ దతో నిష్కామశయో సంస్కర్తకుర్యాత్ ||
ఇతినారదపరివ్రాజకోపనిషది”

పై వచనము ననుసరించి కామసంకల్పరహితకర్తానుష్ఠానమున చిత్తశుద్ధిగలిగి జ్ఞానంబుసిద్ధించుగాన ప్రతిమానవుడు “ఉపాత్త

దురితక్షయద్వారా శ్రీవరమేశ్వరముద్దిశ్య శ్రీవరమేశ్వరప్రీత్యర్థం" అని సంధ్యావందనాద్యశ్వమేధాంతము లగు నిఖిలకర్మలను గుఱును సంకల్పమును చేయవలయును గాని సకామసంకల్పమును "ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధ ఫలపురుషార్థసిద్ధ్యర్థం" సకుటుంబస్య క్షేమస్థైర్యవిజయా యురాగోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం" అను వాక్యయుత మగు సంకల్పము కాస్త్రమునందు బంధహేతువని నిరసింపబడుటచే పరిత్యజించవలయును.

ఇదిసంకల్ప ప్రకరణము.

కర్తాచరణప్ర కణరము

శ్లో॥ మంగళాయనుభాసస్సు చిదానందసరస్వతిః
యెననిష్క్రంతుకీభూతోవేద పంథాః చిరంపునః.

ప్రథమభాగము, స్మార్తము.

౧ ఉద్ధృతపుండ్రము.

శ్లో॥ ఉద్ధృతపుండ్రం త్రిపుండ్ర చద్వాపేతౌ భారయేద్విజః
తయోరేకం పరిత్యజ్య కారవం నరకం వ్రజేత్॥

స్మార్తం॥౧౩౯ పేజీలో ఉన్నది.

ఏతద్వచనానుసారముగ సంధ్యాదియందు జలముచేతను సంధ్యాతర్పణానంతరమందు ఊర్ధ్వపుండ్ర విధియందున్న ప్రకారము హృత్తీకచేతను ఊర్ధ్వపుండ్రమును, పిదప ఔషాసనాంతమున సర్వభస్మచేత త్రిపుండ్రమును, ధరించవలయును.

ఊర్ధ్వార్ధోభాగముల నూర్ధ్వపుండ్రము గనబడునట్లనెల డ్డముగా, మూడుగీతలుగా భస్మను జలముచేత కలిపి ధరించవలయును.

ఛిద్రోర్ధ్వపుండ్రము, స్వార్తమతివికృద్ధము గావున నది ధరించకూడదు.

ఊర్ధ్వపుండ్రశబ్దమునకు, కర్మధారయనమాసార్థమే ముఖ్యముగా గ్రహించవలయును.

సమాహార ద్వంద్వసమాసార్థమును వదలవలయును ఈవిషయమై విశేషాంశముల గోరువాకు శ్రీదీక్షితకృత సిద్ధాంతదీపికాపుండ్రసూర్యోదయ సుదినము మున్నగు గ్రంథవిమర్శనముజేసి సచో సంశయవివృత్తి కాగలదు.

• ౨ సంధ్యావందనము.

౧ పుటాణాచమనము, స్మృత్యాచమనము, శ్రౌతాచమనము అని సంధ్యావందన మందు మూడు భేదములగు నాచమనములు వచ్చును. ఇతరస్థలములయందు రాదు.

౨ శ్రౌతాచమనము గాయత్రీ జపమునకు పూర్వమునందును పరమునందును వచ్చును.

3 అర్ఘ్యప్రదానానంతరమున తర్పణసంకల్పమునకు ముందు జేయునది ద్వీరాచమన మని పేరు. స్మృత్యాచమనమే రెండు పర్యాయములఁ జేసినచో ద్వీరాచమన మనిఁగవలయును.

3 లేక్కిన స్థలముల యందు 'అనేగా నాలుగు స్థలముల యందు) స్మృత్యాచమనము వచ్చును.

3 అర్ఘ్యప్రదానము.

శ్రీ విద్యారణ్య మతానుసారముగా అర్ఘ్యత్రయ ప్రదానానంతరముననే “ముఖ్యకాలాతిక్రమణదోషవిశుద్ధ్యర్థం, సతుర్ధ్వప్రదానంకరిష్యే” అనుసంకల్పముచేత ప్రియశ్చిత్తార్ఘ్యమును చేయవలెను. ప్రియశ్చిత్తార్ఘ్యము సప్తవ్యాహృతి సశిరస్క. గాయత్రిచేనుచ్చరించిజేయవలయును

ఇటులనే తామ్రపర్ణికావేరీ, తీగ్ధ ద్రావిడపండితులు నాచరించుచున్నారు.

మఱికొందరు కృష్ణపండితీయ వ్యాఖ్యానానుసారముగ ప్రియశ్చిత్తార్ఘ్యప్రదానపూర్వకముగా అర్ఘ్యత్రయము జేయుచున్నారు

౪ ముద్రావిషయం.

“ఇతి ముద్రా స జానాతి గాయత్రీ నిష్ఫలౌ భవేత్”

• “క్షుభ్యంతి దేవతా స్తస్య ముద్రాణాం త్వప్రదళక్షణైః”

ఏతద్వచసాను సారముగ ముద్రాప్రదళక్షణముచేత గాయత్రీవర్ణాధిష్ఠానదేవతలకు ఉపాసకునియం దాగ్రహము గలుగును గనుక గాయత్రీదపాత్పూర్వము సుముఖాది చతుర్వింశతి

(౨౪)నుద్రలను జపాత్పరమందు సురభ్యాద్యష్టముద్రలనుగ నుపరచవలయును.

౫ జాపాసనము.

౧ స్వార్తకర్తయగు జాపాసనమందు సాయంప్రాతః కాలములముందవి శేషముగ “అగ్నేయస్వాహా, అగ్నేయస్విష్టకృతే స్వాహా” అను ఈ రెండు హోమములనె జేయవలయును.

౨ కొందఱు ప్రాతఃకాలమున “సూర్యాస్త్యస్వాహా” అను హోమమును జేయుదురు స్వసూత్రకర్తయగు నావస్తంబమహర్షికి అనభిమతముగావున నట్లు జేయగూడదు.

౩ ఆహుతిసంసర్గదోషనివృత్త్యర్థం ‘వనస్పతి హోమంకరిష్యే’ అనుసంకల్పముచేత “యత్రవేత్థేతి” అనుమంత్రముచే సమిద్దోహము జేయవలయును.

౬ వైశ్వదేవము.

౧ తైత్తిరీయోపనిషదుక్త పాకానుసారముగా, షడాహుతులను హోమము జేయవలయును.

౨ సోమాఘ్నస్వాహా, అనుహోమమును షడాహుతులలో మఱికొందరు జేర్చెదరు, అట్టిహోమమును జేయజనదు.

౩ ప్రాతఃకాలమున పంచమహోయజ్ఞముగ, రాత్రాంతవైశ్వదేవము జేయవలయును.

౪ సాయంకాలమున పంచమహోయజ్ఞములవిడిచి రాత్రాంతవైశ్వదేవము జేయవలయును.

౫ ప్రాతఃకాలమునఁ జ్వానాహిశ్వామకబలా,, అనుశ్లోక ద్వయముచేపాయసబలియు తాత్రియండుఁ యేభూతా,, అను మంత్రముచే నక్తబలియు నుంచవలయును.

వైశ్వదేవవిధానమున జెప్పబడిన ప్ర॥ స్వగృహమున నా యాతావృలండు బలుల నిడవవలయును అట్టివీలుకానిచో బలి నిక్షేపణము నీక్రింద నుడవారించినవైకారముగా నేకస్థలము నందే యిడవలయును.

			౧-౨-౩-౪-౫-౬		
	౩౩		అగ్ని.		౩౨
			౩౧		
			౩౪-౩౬-౩౭		
				౨	
పాత్ర		౧౫	౧౪	౧౧	౨౭
౧		౧౪	౧౭	౧౦	౨౬
౨౦		౧౩	౧౬	౯	౨౫
౫		౧౨	౮	౮	౨౪
పాత్ర					౨౩
౧		నక్తబలి			౨౨
౨					౨౧
		కర్తవ్యార్పణ స్థలము			౨౦
				౧౯	౩౦
					౨౯

౭. వైశ్వదేవాంగ భూతపంచమహా యజ్ఞములో మనుష్యయజ్ఞానం తరమున , ప్రజాపతయోస్వాహా , అనుమంత్రము చేత, అగ్నిసన్నిధియందు నశబల్యంతర్గత ప్రజాపతిబలికి సమ్మానముగా దక్షిణభాగమునం దుంచవలయును.

౮ కొండరు " స్వాధ్యాయ బ్రహ్మయజ్ఞమే బ్రహ్మయజ్ఞముగాని , వైశ్వదేవాంగభూత మగు బ్రహ్మయజ్ఞమక్కల లేదందురు, ఆవాక్యము శ్రుతి స్మృతి సమన్వయముగానందున విశ్వసింపజనగు.

౭ దేవతార్చనము.

౧ ప్రాణాది దహరవిద్యోపాసనమునకు ప్రతినిధి యగు పంచదేవతాపూజనము బోధాయనసూత్ర ప్రకారము చేయవలయును.

౨ పాకయాజి జోపాసనాగ్నియందు దేవతార్చనాంగ మగు చరుహోమమును జేయవలయును.

౮ సర్పబలి.

సర్పబలియం భారంభదినమున మాత్రమే సాయంకాలమువరకు, ఉపవసించి, పీడప బలుల నిడి భుజించవలయును ననునియమముగాని మరునాడు మొదలు ఉత్పర్గముగనుక అట్లుపవసింపనక్కరలేదు. రెండువర్షాయమాలు భుజింపవచ్చును. వ్రతనియమములు, అంగములు కర్తాచరణము అంగియుగాన తాత్కాలిక దేహధర్మాను గుణ్యములగు నియమములతో అంగియుగు కర్తాచరించుటయే ముఖ్యము.

అష్టక.

పాశయాజి ప్రధమ ద్వితీయాష్టకలకు ప్రతినిధి యగు “ చ
ధ్యంజలి, యేచేసి పిదప అన్వష్టకా శౌద్ధమును జరుపవలయును.

౧౦ ఉపనయనము.

ఉపనయనారంభమున అనువనీతప్రాయశ్చిత్తము చేసితిమిగ
నుక పిదప వ్రానికి ఏవిధ మగు ఉచ్చిష్టాది సంపర్కమును గలు
గజేయగూడదు.

• ఉపనయనప్రధమదివసమున సాయంసంధ్య నారంభించిపిద
ప సగ్నికార్యము, అనంతరముప సగ్ంతాపనము, పిమ్మట మా
తృభిక్షయ పిదప ప్రితాదులభిక్షయ జరుపవలయును.

యథాకాలమున జాతాది సంస్కారములు జరిగించి యాన్న
యడల అప్తమేవర్తంబున ఉపనయనం బొక్కటి యె జరుపవ
లయును.

స్వసూత్రానుక్తమైనను ప్రణవశ్రద్ధామెధాదేవతోపాస నా
త్తక మగు పాలాశకర్త ఉపనయనత్రిరాత్రిదీక్షాంతమున చే
యవలయును.

౧౧ వేదవ్రతములు.

వేదవ్రతములును పోడశసంస్కారములలో జేసినవిగనుక స్నా
నేకాత్పూర్వము విధిగా జరుపుకొనవలయును.

౧౨ వివాహము.

• ౧౦కన్యా దానాంతమున వరుడు గృహ్యగ్నిసాపన మొన
ర్చుకొని, పిదప మధుపర్కము గ్రహింపవలయును.

౨ సుముహూర్తసమయమున, గుడమిత్రజీరకము సూత్రానుక్రముగావున వధూవరులు ధరించకూడదు.

౩ ఏవాహమధ్యమందు పూర్ణిమవచ్చిన యెడలనైశ్వదేవ మొనర్చవలయు నని గృహ్యసూత్రమునందు విధింపబడియున్నది గనుక నటుల నైశ్వదేవమొనర్చుట ముఖ్యము. స్వసూత్రానుక్రములైన సదస్యము, నాకబలియు ఛాస్యకుట్టణము, వసంతోత్సవ, చూర్ణోత్సవ, చోరోత్సవ, పుష్యోత్సవములు కులదేవతాపూజ మొదలగునవి, కులసంప్రదాయాను సారముగా జేయవలయును.

౪ స్వసూత్రానుక్రములైన అంకురార్థోపనిషత్సాదులనున్న అంగీకరించవలయును.

౧౩ గృహ్యసంస్కరణము.

నాకబల్యసంతరమున శాకున మంత్రపఠనము హృదయసంస్కరణమును చేయవలయును.

ఏకాగ్ని కాండస్య రాజసంస్కరణము.

ఏకాగ్ని కాండమునకు, పదపాఠము, పాఠప్రాచుర్యము, లేమి చే సంప్రాప్తములైన స్వరవర్ణవిపర్యాసముల, విశ్వపితృసురవిజయసప్తమప్రకరణమున్న శ్రీదీక్షితుల వారు, పాణినియానుసారము సంస్కరించి యున్నా గుగావున నటులనే యధ్యయనము జేయవలయును.

ఇది స్మార్తవిషయికమగు.

ప్రథమభాగము.

దీప్తియభాగము.

శ్లో॥ యతిభూపతి మాచార్యం చిదానందసరస్వతిః |
అప్రతిద్వం ద్విసన్తాగ మంజలిర్ మగాహతాం॥
శ్లో॥ తము.

౧ వప్తపాకయజ్ఞముల, నునర్చియే శ్లో॥ తాగ్ని సంధానము ను జేయవలయును. .

౨ శ్లో॥ తాగ్ని సంధాన మనగా, ఆహవనీయ, గార్హ పత్య, దక్షిణాగ్నులనెడి త్రేతాగ్నుల సంపాదనము, దీనినే ఆధాన మనియెదడు, ఈయాధానము, అర్థాధానవిధిగా జేయవలయును.

౩ స్థారాగ్నిని పరిత్యజించక త్రేతాగ్ని సంపాదనముజేయుట, అర్థాధానమందురు.

కలియుగమున, మన్వాదివచనానుసారముగ్గా పిష్టపశ్యధ్వరమునే జేయవలయును. ఇందులకు దగుప్రమాణ విచనములు శ్రీదీక్షితకృత్ “పిష్టపశ్యధ్వరవివేకమున” జూచునది. .

ఇదికర్తాచరణప్రకరణము.

3. బంధుయాజన ప్రకరణము

శ్లో॥ తనుతామంగళంభూయశ్చిదానందసంస్వతిః

యతోయంమంగళావాసఃకరుణారసవారిధిః॥

౧ బంధుయాజన మనగా పరస్పరభేదబుద్ధితేక యాజకత్వము నందరింగీకరించి యాజనాదుల నెరవేర్చుకొనుట.

౨ పలువుర కొకడే యాజకు డుండవలయు నని యు యాజకత్వమువలన నిందుల మగుదు మనియు నిభిప్రాయము శాస్త్రవిరుద్ధము గావున నట్టియభిప్రాయము గలవారలు బంధుయాజనపరులుగాక.

3 యాజన, అభ్యాసన, ప్రతిగ్రహము, తే విప్రునికి విహిత జీవికాసృత్తులు.

౪ బంధుయాజన ముఖ్యదేశ్య మేమనగా:—

అందరు తమతమవర్ణాశ్రమములకు వలయు మంత్రంబు లర్చయితముగ జనువుకొని కర్తాచరణమున చిత్తశుద్ధిగలవారలై యందుచే మోక్షసాధన మగు జ్ఞానమును పొందఁగలయుననిధాని ఎవ్వరికిని మంత్రానులురానిచో నొకడే పలువురకు యాజకుడై తద్దేశ్యముచే నిజదారాది సంరక్షణము జేసుకొనుట గాదని దెలిసికొనవలయును బంధువు లనగా వివాహాదిసంబంధములకు మోగ్యు లగు వారలు.

వివాహములయందు యాజకుండగు వానికి 'వసిష్ఠుడు బ్రహ్మ
అనూచానుడు' అనుపదములు శాస్త్రములందు స్పష్టవిగావున ఆశె
బ్దార్థములను గ్రహించి తదనుగుణముగు గౌరవమును జరుపవ
లయును.

ఇట్టి వారలనే స్వధర్మావస్థాన పరులనియును బంధుయాజన
పరులనియును పద్ధతివారనియును జెప్పదురు.

చక్కాంకన లింగధారణాదికము గలవారితో వివాహాదినం
బంధము గలుగజేసుకొనగూడదు.

బ్రహ్మచర్యవ్రతులు కొద్దిరోజులైనను జరుపక వివాహము
జేసుకొనకూడదు.

దేవతాసంధియందేని ఎచ్చటనేని చేసికొనినను ఉపనయ
మునకు త్రిరాత్రదీక్షయు వివాహమునకు చతురాత్రదీక్షయు
శాస్త్రవిహితములుగనుక అట్టిదీక్ష లేనిదిజరిపించకూడదు.

ముఖ్యము మధ్యమము అనిపద్ధతి ద్వివిధము పతితాశౌచప
రిత్యాగము నియమాధ్యేత యగు బ్రహ్మచారికి జ్ఞాత్యాశౌచ
వర్జనమును సంగీకరించినవారలు ముఖ్యపద్ధతివారు.

పతితాశౌచపరిత్యాగము దక్క తక్కిన యావదంశముల
సంగీకరించినవారలు మధ్యపద్ధతివారు ఈద్వివిధపద్ధతులు శ్రీ
దీక్షితాంగీకృతములే.

• బంధుయాజనపరులందరు నిఖిలకర్మలయందు అద్యంతము
ల గురుభ్యోనము జేయవలయును.

బ్రహ్మయజ్ఞాంతమునఁగురుం భారద్వాజనగోత్రం బ్రహ్మభూ
త లక్ష్మీనారాయణ హవిర్యాజశ్చర్తాణం వసురూపంస్వధానమ
స్తర్పయామి” అనితర్పణము జేయదలయును.

ఇటులనే స్నానాంగతర్పణముల యందును జేయవలయు
ను. గురుత్రయపూజ జరిపించుటకు శంశయముగలచోటికి శ్రీదీ
క్షితశిష్యుడగు బంధునూజనపరుడు వెళ్ళదగదు.

బంధుయూ జనముగల ప్రదేశముల గురుత్రయపూజవిధిగా
జరుపుచుండవలయును. జరుపనియెడల బంధుయూజనముకాదు

నియమావళిప్రకారము తప్పక గురుపూజ చేయవలయును.

జరుపనివారలు గురుకృతజ్ఞత లేనివారలుగదా. శాస్త్రజ్ఞులై
నను గురుకృతజ్ఞత లేనివారలు మతమునకు తగిన వారలుగా
దుగదా.

ఇదిబంధుయూజనప్రకరణము.

౪ గురుత్రయనభిషాపా ప్రకరణము

శ్లో॥ సాదాగుణార్ణవసరాగ సేవాజ్ఞాపాతాంమానసకై రవిణ్యాః
శ్రీమశ్చిదానందసరస్వతీంద్రయతీంద్రచంద్రం లయేగురుం
ముహూః॥

గురుత్రయమనగా--

౧ అదైతమతసిద్ధాంతస్థాపకుం డగు శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్యులవాడు.

౨ జీర్ణాద్వైతమతపునరుద్ధారకులగు శ్రీలక్ష్మీనారాయణదీక్షితులను పూర్వాశ్రమ నామధేయముగల వారునునగు శ్రీచిదానందసరస్వతీస్వాములవాడు.

౩ తేత్తత్కర్తకు బ్రహ్మత్వమొనర్చువాడుః పై మువ్వురు గురుత్రయ మన బడుదురు.

ఈక్రింద జెప్పబోవు ప్రకారము ఆయాకర్తలకు దగిన దక్షిణాదికమునుంచి “వేదాంతవిజ్ఞాన” అనుమంత్రపత్రమును చేశంకరాచార్యులవారికిని “పరీక్ష్యలోకా” అనుమంత్రముచే శ్రీచిదానందసరస్వతీస్వాములవారికిని “బ్రహ్మదేవానాం” అనుమంత్రముచే ఆకర్తజేయించు బ్రహ్మకును నమస్కార పూర్వకముగా ధాంబూలమును సమర్పించుకొనవలయును.

ఈగురుత్రయతాంబూలము కర్తాంగముగాన, సభ్యపూజాదులతో దీనికి సంబంధములేదు, గురుత్రయ తాంబూలానంతరమున బంధుమాజనపరులతో, పూజ్యులగు నెకరి కగ్రతాంబూలమును సమర్పించి పిదప విద్యాదియోగ్యతానుసారముగా తాంబూలాదుల నీయవలయును.

శ్రీశంకరాచార్యానంతరమున, నిష్కామకర్తాచరణము బ్రహ్మచర్యవ్రతము, ఊర్ధ్వపుండ్రత్రిపుండ్రధారణాదిస్తార్థలక్షణములను ఆచరణప్రచారిణములచే, పునరుద్ధారంబు గావించిన శ్రీదీక్షతులవారి యెడగృతజ్ఞులై శ్రీశంకరాచార్యానంతరమున శ్రీదీక్షతులవారికి ద్వితీయతాంబూలమును తమతమగృహంబులందు ఇచ్చుచు, అసూయారహితులగు స్తార్థులెఘులు లచటనున్నయెడల, తాత్కాలికప్రాప్తసభ్యులలో విద్యావియోజ్యేష్ఠత్వానుసారముగా గురుత్రయానంతరమున అగ్రతాంబూలమును ఛారికియ్యవలయును.

ఆలాగుజరుపుట కందరము అంగీకరించవలయును, అంగీకరించనివారలు శాస్త్రమును వదలి ఈర్ష్యయే ప్రధానముగా గలవారలని, ఎఱుంగునది.

గురుత్రయ తాంబూలదక్షిణా వివరణము.

౧ గర్భాధానము

౪ జాతకర్తము

౨ పుంసవనము

౫ నామకరణము

౩ నీమంతనము

౬ అన్నప్రాశనము

- ౭ చౌలము ౧౦ ఆగ్నేయవ్రతము
౮ గోదానము. ౧౧ సౌమ్యవ్రతము
౯ ప్రాజాపత్యవ్రతము ౧౨ వైశ్వదేవవ్రతము.

ఈకర్తవ్యమును ప్రధమతాం|| కలాద్యయము ౦-౨-౦
ద్వితీయతాం|| కలాచతుష్టయము ౦-౪-౦
తృతీయతాం|| కలా ౦-౧-౦

ఈవిధమున జరుపునది.

స్నాతకము—

ప్రధమతాం|| కలాత్రయము ౦-౩-౦
ద్వితీయతాం|| కలాపంచకము ౦-౫-౦
తృతీయతాం|| కలాద్యయము ౦-౨-౦

ఉపనయనము—

ప్రధమధిసమంతుచు, } ప్రధమతాం|| కలాచతుష్టయము ౦-౪-౦
సదస్యధిసమంతుచు, } ద్వితీయతాం|| కలాపంచకము ౦-౫-౦
ప్రధమధివసప్రకార } తృతీయతాం|| కలాద్యయము ౦-౨-౦
మేజరుపవలయును.

ఉపనయనచతుర్థధిసమునం దొనర్చు పాలాశకర్తకు గర్భా
భాగ్నాదులకు జెప్పినప్రకారము జరుపవలయును.

వివాహప్రధమధిసమున కన్యాచార ఇయ్యవలయును.

ప్రధమతాం|| కలాచతుష్టయము. ౦-౪-౦
ద్వితీయతాం|| కలాపంచకము. ౦-౫-౦
తృతీయతాం|| కలాద్యయము. ౦-౨-౦

వరును తృప్తిగనుదివనమున ప్రధనుదివనప్రకారమే ఇయ్యవలయును.

ఏదవదివనమున జరుగునాకబలియందు గర్భాధానాలకు జెప్పినప్రకార మివ్వవలయును, రజస్వలావసూత్యాది గ్రహపూజలయందును గర్భాధానాలకు జెప్పినప్రకారము, గ్రహముఖమునకుమాత్రము స్నాతకమువకు జెప్పినప్రకారము జరుపవలయును.

ముఖ్యకాలమునందు జేయబడువైశ్వదేవమునకుకూడా పైన చెప్పినప్రకారము జరుపవలయును.

ముఖ్యకాలాతిక్రమణ దోషనివృత్తిచేసుకొని జేయబడువైశ్వదేవముతోను దేశాంతమున నీదిగువ సుదాహరించిన ప్రకారము జరుపవలెను.

ప్రధమతాం|| కభాచతుష్టయము.

రు ౦-౪-౦

ద్వితీయతాం|| ఏకరూప్యము.

౧-౦-౦

తృతీయతాం|| త్రిలాచతుష్టయము.

౦-౪-౦

ఈప్రకారము బంధు యాజనపరు లందరు సర్వసాధారణముగా జరుపు కొనవలయును. హవిర్యజ్ఞములగు ఆభానాదినభలయందు ముఖ్యకాలాతిక్రమణ దోషనివృత్త్యనంతరమున చేయబడువైశ్వదేవమునకు జెప్పినప్రకారముఇవ్వవలెను. ఈనియమావళియందు జెప్పిన దానికంటె నెక్కువగా ఇచ్చువారలను మేమేర్పరుపబోవు దైవాద్యైతిసభాకల్పితరు వను సం

ఘమున మాననీయులనుగాజేర్చెదము, ప్రథమద్వితీయతాంబూ
లములందుంచుద్రవ్యమును నిల్పజేసి యాద్రవ్యముచే శ్రీదీక్షిత
కృతగ్రంథములముద్రణ మొనర్పించెదముదీక్షితకాలమువందుం
డు “చై వాదై వ్యతనభాకల్పతరు” వని సంఘము మఱల కొద్దిరో
జులలో శ్రీ ఏర్పాటు చేయబడును.

తమగృహములయందు జరిగెడి శోభకార్యములయందు ఈని
యమానుసారముగా బంధుయాజనపరులందఱు జరిపించుదురని
కోరుచున్నాను.

సంఘమేర్పడికతోడనే ఈద్రవ్యమును వసూలుచేయుట కా
యాగ్రామములయందు ఒక్కొక్కరి నేర్పరచుకొందుము.

గురుత్రయములో మూడవతాంబూలమునందుంచు ద్రవ్య
ము బ్రహ్మయే దీనుకొనవలయును. ఆయా కర్తృజేయితము బ్ర
హ్మకు యాజనము విహితవృత్తి గావున విత్తకార్యముచేయుక
దగినద్రవ్యము శక్తికొలది నీయవలెను.

గురుత్రయమందలి బ్రహ్మపూజ గౌరవార్థ మేర్పడినది, గా
నియాజకత్వము చేయించుటకు నిచ్చినదికాదు.

, ఇది గురుత్రయ సభ్యపూజాప్రకరణము. .

౧ శ్రాద్ధ ప్రకరణము.

శ్రాద్ధములు వ్రత స్తములనియు అవ్రత స్తములనియు ద్వివి
ధములు.

వ్రత స్తశ్రాద్ధములు—

సపిండికరణాంతరమున జరుపబడునవి.

అవ్రత స్తశ్రాద్ధములు—

మరణములు మొదలు సపిండికరణాంతముజేయునవి.

ఆపద్యృత్తి యగు అశౌచాన్నభోజనము కలియుగమున వి
ప్రునతు నిష్పిద్ధము గాన అవ్రత స్తశ్రాద్ధము లగు ఏకోద్దిష్టశో
డశములు హేమాద్రినారదవచనానుసారముగా హోమామకల్ప
ముననే జేయవలయును.

౧ యతి, నియమవంతుడగు బ్రహ్మచారి, షడంగసర్వవేదవి
దుడు, షడంగవేదవిదుడు, వేదవిదుడు, సోమపుడు, అహితాగ్ని,
కయాజి, త్రిమధువు, త్రిణాచికేతుడు, త్రిసుషర్ణుడు, జ్యేష్ఠ
గుడు, బహ్వృచుడు, రుద్రబాపి, ఛందోగుడు, అధర్వశిరీ
సు. స్నాతికుడు, జవనిరతుడు, ధర్మవాచకుడు, చాంద్రి
తనతచకుడు, సత్యపాది, గురువేదాగ్ని పూజాపకుడు, ఖాప
శుద్ధుడు, శాన్తుడు, ఆత్మవిదుడు, ధీగుడు, బ్రహ్మభూతుడు, అనవి

తుడు, బుజువు, ఊమి, శాస్త్రుడు, దృఢవ్రతుడు, ఈ మొదలగు వారలు శాస్త్రనిమంత్రణమునకు ముఖ్యకల్పమువారు.

పత్నిభార్యయు (భార్యతోబుట్టువు) భగినీభర్తయు (తోడిబుట్టినదానిపెనిమిటి) దాహితుడును, భాగినీయుడును (మేనల్లుడును) జ్ఞామాతయు (అల్లుడు) శ్వశురుడు (మరాఠి) అభాగ్యుడు (గురువు) బుద్ధిక్కు శిష్యుడు మాతులుడు (మేనమామ) మాతామహుడు (తల్లితండ్రు) నవీడుడు (సన్నిహితజ్ఞుడు) మొదలగువారలకి శాస్త్రనిమంత్రణమునకు కల్పమువారు.

శ్రాద్ధాదులయందు స్త్రీసహపంక్తికూడదు నవీడికరణమునదక్క ఆబ్ధికాదులయందు విష్ణుస్థానమని నిమంత్రణముచేయరాదు.

ముత్తైదువులు కుంకుమమొదలగునవి ధరించితే పాకము చేయవచ్చును.

ఆబ్ధికాదులయందు వస్త్రపుష్పాదిద్రవ్యముల శక్తికొలది తప్పక ఇవ్వవలయును.

తండ్రినన్యసించినయడల పుత్రులు సిద్ధిదీపమున పార్యణశ్రాద్ధమును మొలునాడు ఆరాధనమును జరుపవలయును.

శిష్యులు మూత్రము సిద్ధిదీపమున నారాధనముమాత్రమే చేయవలయును.

అబ్ధికమును ఆరాధనమును ఒక్కదినముననే చేయుట శాస్త్రనిషిద్ధము.

ఏకశాఖవారలైనను వివాహాదిసంబధములకు యోగ్యులు కాని వారలను శ్రాద్ధమునకు నిమంత్రణము చేయగూడదు.

ప్రశస్తశ్రాద్ధము లగు ప్రత్యాబ్ధికాదుల యందు యోగ్యులగు బ్రాహ్మణులు దొరకవి యెడల సాలగ్రామమున కర్పించి తన్ని వేదితాన్నమును, సనియముడగు బ్రహ్మచారికి బెట్ట వచ్చును. అవునకుఁబెట్టవచ్చును. విధ్యుక్తముగా హోమామును జేయవచ్చును. తేక యజమాని భుజించవచ్చును.

యోగ్యుఁ డగు బ్రాహ్మణుఁ డొక్కడే దొరికిన యెడల వానిని పితృస్థానమున నిమంత్రణమొనర్చి విశ్వేదేవస్థానమున సాలగ్రామమున కర్పించ వలయును.

ద్వాదశాహసపిండీకరణానంతరమున సంవత్సరాశౌచము లేదుగనుక అనుమాసికాది శ్రాద్ధముల యందు అధిశ్రవణాది పఠన మొనర్చవలయును. మరణాది ద్వాదశాహసపిండీకరణాంతము జరుపఁబడు నగ్న సప్తశ్రాద్ధాదులయందు పాదప్రక్షాళనాదులు కూర్చాదులయందే భగవద్రూపమును భావించి జరుప వలయును.

ఇందులకుఁ ప్రమాణము సిద్ధాంతదీపికయందుఁ జూచుకొనవలయును.

శవసహసము పారమార్థిక బుద్ధితో చేసినయెడల సక్షత్రదృశ్యమునఁబడు భుజింపకఁడండవలయునని నియమములేదు. మృత్తికాస్నానము పంచగవ్యప్రాశనము. అష్టోత్తరశతగాయత్రీ జ

శ్రీదీక్షితపదతినియమావళి.

౨౫.

పము నెనర్చి నూతనయజ్ఞావస్థితములధరించి భుజింపవచ్చును.

పై తృమధిక కర్తవ్యములుటకు తప్పక వెళ్ళవలయును. శాస్త్రజ్ఞానములేని కొందఱు అటుల చేయుటకు సంశయించెదరు. అటుల సంశయించగూడదు.

ఇది శాస్త్రార్థప్రకరణము.

౬ వేదాంతప్రకరణము.

క్రీడితసీద్ధాంతానుసారముగా.

నిష్కామకర్తానుష్ఠానము మోక్షమునకు చిత్తశుద్ధినంపాద
నద్వారా పరంపరాసాధన మనియు జ్ఞానము ముఖ్యసాధన మని
యు గుర్తెరింగి గార్హస్థ్యమున శ్రవణాదులచే, దృఢవైరాగ్య
ముకలిగి తురీయాశ్రమస్వీకార మొనర్పవలయును. ఇదేప్రకార
ము, ఈ ఐదధిప్రవర్తకులందఱు, అంతమున తురీయాశ్రమ మొ
నర్పియశక్తరీతులయితి.

ఇది వేదాంతప్రకరణము.

ఉపసంహారము.

ప్రతివిప్రుడు స్వస్వవర్ణాశ్రమాచితకృత్యోపయోగముల
గుమంత్రాదుల సార్థముగా నియమముతో జదివి గీతాచా-
ర్యానభిమత మగు సకామ సంకల్పము పరిత్యజించి నిష్కా-
మసంకల్పముతో విఘ్నక్తకర్తముల నాచరింపవలయును. అ-
ర్థరహితముగ వేదమంత్రయుఁ జనువుట కంటే అర్థయుతం బగు
నిత్యకర్తృవయోగమంత్రాధ్యయనంబ యధికము. శ్రీదీక్షితుల
వారిచే నిటుల ప్రచురిత మయినదిగావున దీనిని, “దీక్షిత పద్ధ-
తి” అనియెదరు.

ఇదియే శ్రీదీక్షితపద్ధతినయిమానది.

పూర్వము

ఇట్లువిన్నవించు.

ఏలూరు, తాలూకా. }
డి-౫-౧౧-౦౫ }

శ్రీరై వాద్వైతమతస్థాపక.
కోటిశ్వరశాస్త్రిశర్మ.

(కర్తాచరణానుబంధము) - ౧౨. పేదోకలచుబంధము.

వివాహమునకు పేదోకలచుబంధము.

బంధుయాజనములలో కర్తృత్వమును దీక్షితపద్ధతియందును (తే
లింపవలసివచ్చి యట్టికారణము దీక్షితపద్ధతియందును సకలబంధు
ములకుఁగల వారియెల్లవలెనున్నచోకలచుబంధమునకుఁ బేదోక వ్యతిరేకము
కనుకనుకలగలదినింపవలెనుననిపించునది బంధుయాజనములనుబాద
లవిధ్యుక్తముగా "దీక్షితపద్ధతి" యందుఁ జేయవలయును.

భోజనవిధియందు.

బంధుయాజనమునకుఁ జేయవలసిన కైశ్వరీదేవము. అధా
నము. యజ్ఞము మొదలుగునవియును. దీక్షితపద్ధతియందును అధానము
కైశ్వరీదేవము మొదలుగునవి యేవలె గణించునవి. బంధుయాజన
ముగల కైశ్వరీదేవాదిస్వధర్మానుష్ఠానములు బంధుయాజనమునకు
లచేసినార్యులకు కైశ్వరీదేవాదులుగలవలె వ్యతిరేకముల, వా
రికీతాదీనిని బంధుయాజనమునకుఁగలదినింపవలెను. అట్లుచేసినచోకలచుబంధ
మునకు వాదిగృహములయందును బంధుయాజనమునకు వారల్లు చేయని
యెవలె నుచును స్వహస్తమునకుగా నేర్పవలసినవియును.

వివాహమునకు వరములనుబంధము.

వివాహమునకుఁ గాత్రదీక్షయందు అగ్నిసంరక్షణార్థము వధూ
కృతులు అధిశ్చయనమునకు. తమమధ్యయందు గర్భధర్మమునకు
సంబంధించువలయును. వివాహమునకు వధూవరులు స్వధ
ర్మాత్రములయందేకకాలమున నేర్పవలసినవియును. తీర్థయాత్ర
యందు భోజనము చేయవలయును. వధూవరులు విధ్యుక్తదీక్షావం
తులు కావున తమమధ్యయందు సకలబంధమును చేయవలయును.

భిదోర్ధ్వత్రుండ్రోధారణము.

భిదోర్ధ్వత్రుండ్రోధారియగుస్తూర్తమతఃకుంకిలటుభిదోర్ధ్వత్రుండ్రోమోధరిండుటనింద్యమనిచి క సంవత్సరపర్యంతముచేష్టుచుయాజకత్వాదులు బంధుయాజనపరులుజరుపవచ్చును. స్తూర్తమతదూష్యమగు భిదోర్ధ్వత్రుండ్రోధారణము నతఃకు సంవత్సరాంతమున నైనను విశువనియెడల వానిగృహంబునకు యాజకత్వాదులకు బంధుయాజనపరులుబోగూడదు.

బ్రహ్మచర్యము.

మేఖలాదండాజీనములధరించి బ్రహ్మచర్యవ్రతనియమములు గలిగి వేదాధ్యయనముచేయువలయును. నిశమములేక చదివిన వేదాధ్యయనము ఫలరహితమగుటయేగాక పాపమునుకూడకలిగించును.

శ్రోత్రియత్వము.

అనాచరణమున ప్రత్యహయాజనకములగు నిత్యకృత్యములకు పయోగించుమంత్రములను తదర్థములనుచదివి యధాశక్తిగ వేదాధ్యయనంబర్హముతముగ నొనర్చినయెడల శ్రోత్రియత్వములభించునుగాని కేవలశ్రాభాధ్యయనమునశ్రోత్రియత్వములభింపదు సంస్కారము-

నిష్కామకర్తానుష్ఠానమున చిత్తశుద్ధినిపొందుట “సంస్కార” మనియెడరుగాని “కుండలధారణము, తార్కికత్వము” మున్నగు నవి సంస్కారశబ్దవాచ్యములు గావు.

యాజకత్వము.

తనకూతునిచ్చివివాహముచేయుటకు దగినవానినిగాని (అన

గావివాహయోగ్యులనుట)లేక సగోతులనుగాని కర్తలయందు
ఋత్వికరనిగా(అనగాయాజకునిగా)నేర్పరుచుకొనవలయును-
బ్రహ్మచారిగుర్వనుష్ఠాతుడై యాజనాదికర్తలనాచరించవచ్చును-
నామోచ్చారణవిషయము-

శుభాశుభకర్తలయందు స్వనామారోశమున“శర్తా”యనుప
దముచేర్చి వ్యవహరింపవలయును- స్త్రీలకు “దాంతముగ”(అన
గా“యజ్ఞపదా”మొదలగునవి)అభికాదులయందు ప్రయోగింప
వలయును- మహారాష్ట్రబ్రాహ్మణులలోకొందరు దేవీదాం||అను
పదమును ఉపయోగించుచున్నారు- కొందఱు శుభకర్తలయందు
“శర్తా”యనిచెప్పటకుసంశయించి “నామధేయ”యనుపదముగే
ర్చెదరు- అటులసంశయించుట శాస్త్రవిరోధము-

కన్యావరణము-

బంధువులు, ప్రేమగలవారలు- ఆలోచనపరులు- సమయాను
కూలజ్ఞులుఅయినవారలకేకన్యావరణమిత్తై ఇచ్చెడితాంబూ
లమలనియ్యవలయును.

ఫలప్రదానము-

కన్యరోగి క్యావదంతము అనుపనీతుడూబ్రహ్మచారి విధుర
ు ఈమొదలగువారికి ఫలప్రదానములీయగూడదు-

ఆధ్యయనము.

శిక్షావ్యాకరణాదిలంగయుక్తముగ నభ్యసించిన ఆధ్యయ
నమునకే సాంగాధ్యయనమని వ్యవహారముగాని పశుక్రమజటా
దులుమాత్రమే జదివినయెడల సాంగాధ్యయనమనియనుట శా
స్త్రనిషిద్ధము.

సాలీపాకము.

ప్రతిపత్త్యాలీపాకమునందు యజమానిలేపప్రాశనము చేయవలయును. పత్తిలేపప్రాశనము జేయగూడదు. ఆశ్రయణస్థాలీపాకమున చరువుచేయగా మిగిలిన సూతనతండులముల నోటిలో బోసుకొని నవిలిమింగేవలయునేగాని చరువునుభక్షించగూడదు. ఇవియాపస్తంబముషియభిప్రాయము.

ఆశీర్వచనము.

ఆశీర్వచనకాలమున ఆయాకర్మానుగుణ్యములగు మంత్రములను అనగా వివాహమునకు “అయమగ్నిర్వక్షాపతిః” మొదలగు నవియు ఉపనయనమున “అగ్నిరాయుష్షోక, త్వయిమేధాం” మొదలగునవియు, గర్భాధానమున “నేవ్యంపత్నీం” మొదలగు మంత్రములును వచించుచు ఆశీర్వచనము జేయవలయును. వికృతులగు జటఘనాదుల చేనాశీర్వదించుట యప్రశస్తము.

దీక్షాగృహభోజనము.

యజమానితనయైకకపితృదేవతలను నాందీశ్రాద్ధమున ఆవాహనము చేసియే కన్యాదానము చేయుచున్నాడు గనుక యజమానితనవైశ్వదేవస్థాతీచా కాదుల గృహ్యగ్నియందు నిరాక్షేపణగా జేసుకొనవచ్చునుగాని తదితరులాగృహమున వైశ్వదేవము పితృయజ్ఞము మొదలగునవి చేయగూడదు. కొందఱు ప్రకృతానుపయోక్తములగు సంస్కృతశ్లోకముల పామరసమీపమున బలుకుచు స్వాచరితంబే సదాచారంబనునట్లు వచించుచుండియుక్తాయుక్తపరిక్షానార్హుడగు మనుజుడు ధర్మకాస్త్రానుసారముగ నడుచుట శ్రేయము.

సాంకర్యము.

అశ్రమసాంకర్య మతసాంకర్య జాతసాంకర్యరహితమై యట్టివారలబొందుమాని : గడ్డపపదానుసారముగ సంచరించుటయే శ్రేయము. శాస్త్రమర్హతలేకలగవాదలవేటకైట్టుకొని ఎల్లకాలము ధనార్జనాపరులయి విఫలమౌచునొనర్చుబడు వర్ణాశ్రమాదిధర్మపరిత్యాగంబున కంగీకరించినవారలకొకటయేని సద్బోధలుచేయక సంచరించెడి ఇప్పటిపీతాధితుల ఒహూకరించుట శాస్త్రవీరుడగుమనగా శాస్త్రసిద్ధాంతచారముల దామాచరించుచున్నవారలను గురువులయినను నింద్యులగుచున్నారు. అట్టినింద్యులసత్కరించుటయదూహ్యము.

గుర్వారాధనము.

బంధుయాజినపరులందరు తమతమశక్తికొలిది గురుకృతజ్ఞతాసూచనార్థము భక్తిశోభలతో ప్రతిసంవత్సరము కార్తీకశుక్లనవమిదినమున గుర్వారాధనము విధిగాజ్ఞాపవలయును.

సంధ్యావందనము

తత్కాలసంప్రాప్తనియమములతో శుభమై ముఖ్యకాలమైన అర్ఘ్యప్రదానము దనుకవిను సంధ్యావందనమాచరించవలయును అట్టికాలమున జలంబుదోతకనియడల మానసికాచమనముచేసి సంధ్యనుఆరంభించి ధూళిచేత అర్ఘ్యప్రదానమాచరింపవలయును

అవశ్యకర్తవ్యము-

విద్యుక్తములగులంగములకు లోపముసంభవించినను యథాశక్తిగతతత్కాలప్రాప్తములగు నియమములతో ఆయాకర్తవ్యనా

చరింపవలయునేగానివర్జించగూడదు-వర్జించుటకొస్త్రనిందితము-
బ్రహ్మవిషయము-

అయొకర్తచేయుంచుబ్రహ్మ, చేయుచుకర్త సమాప్తినిందక
మునుపు బ్రహ్మసనమునుండి(మాటిమాటికి) లేచుచుండగూడదు-

పథతిముఖ్యాభిప్రాయము-

జ్ఞానప్రాధాన్యమున నియోగమతస్థులందఱు విద్వివిహితము
లగుగర్భాధానాదిలప్తైర్యామపర్యంతచ త్వారింశత్సంసారము
లబహిరంగసాధనములగాను దయాత్మకతి అననూయకౌచ అ
నూయనమాంశశ్చ అకార్యణ్యఅస్పృహ శ్చ యుష్టసంసారము
లనంతరంగసాధనములగాను గ్రహించియున్నారు- ఇదియేకా
స్త్రసప్తతము- కొదఱుకామప్రాధాన్యసంకల్పత్రై కాస్త్రనిశ్చి
తార్థమునుమరచి దయాదులబహిరంగసాధనములగాను గర్భా
ధానాదిసంసారముల అంతరంగసాధనములగాను గ్రహించు
చున్నారు- ఇదికాస్త్రనిందితము- ప్రథములుజ్ఞానప్రాధాన్యత
నియు, యోగమతస్థులనియు, వేదాంతులనియు, జౌపనివస్త్రత
స్థులనియు, కాస్త్రములయందు పర్యాయపదములచే గ్రహింప
బడియున్నవారు- ద్వితీయులు కర్తప్రాధాన్యలనియు, భాట్టశి
ష్యులనియు, వేదవాదమతస్థులనియు, పూర్వ మీశ్వారసకులనియు
కాస్త్రములయందు వ్యవహరింపబడియున్నారు- ప్రథములయం
దు నియోగమతస్థులును, ద్వితీయులయందు తత్ప్రతిపత్తులును చే
రుచున్నారు- ఇదికర్తాచరణానుబంధము-

గురుత్రయసభ్యపూజాప్రకరణానుబంధము- 20 పేజీ 16 లైను.

౧ నూతనవధూగృహప్రవేశము ౨ నూతనగృహప్రవేశము

• క్రింది పద్యములను చూచి పరిష్కరించు -

హేమమయము	౪ అగ్రయగ్రాహితోత్సర్జనము
గ్రహమయము	౫ వైశ్వదేవత్రోత్సర్జనము
కృత్తిమయము	౧౦ అగ్రయగ్రాహితోత్సర్జనము
కామ్యవృత్తోత్సర్జనము	౧౧ అగ్రయగ్రాహితోత్సర్జనము
మృత్యువృత్తోత్సర్జనము	

ఈ పద్యమున విధిపాఠించిన కర్తవ్యములు మును-
 ప్రధమ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౨-౦.
 ద్వితీయ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౪-౦.
 తృతీయ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౬-౦.

సర్వబలి	౪ అగ్రయగ్రాహితోత్సర్జనము
ఈకానబలి	౫ వైశ్వదేవత్రోత్సర్జనము

కామ్యవృత్తోత్సర్జనము

ఈ కర్తవ్యములు.

ప్రధమ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౨-౦
 ద్వితీయ తాంబూలము ఏకరూప్యం రూం-౪-౦
 తృతీయ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౬-౦
 మృత్తికాస్నానాదియ కర్తవ్యములు
 ప్రధమ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౨-౦
 ద్వితీయ తాంబూలము ఏకరూప్యం రూం-౪-౦
 తృతీయ తాంబూలము కలాపంచకం రూం-౬-౦

నైమిత్తికములు విధిపాఠించిన దనుచు హోత్రములగు
 సకల కర్తవ్యములు గర్భాధానాది ద్వాదశ సంసారములకు చె

వీరప్రకారము దీని ప్రకటనను. ఇదిగురువులనుకూడా
కవిత్వమునందు.

కావ్యప్రకారమునందు. ౧౨ పేజీ ౧౦ పంక్తిలోను
కవిత్వము, అనంతరమును, వీటినికూడా
వలయును. అలాకాననుపమనదేయుట కావ్యవిత్వము.

అనుచును విత్వకర్తవిత్వముదేయువారలు గావు
కాదులయందు నుక్తముగా అనురీసంపత్తియే ప్రధానము
అవేదవాదరతులను కావ్యసమయమున సందర్శింపజనదు.
దితోసంధాపించుటయూకూడదు.

విశిష్టముననంసూగణవం

N.B. చట్టకావ్యము, చిదోద్ధృతవృద్ధి, తలవం
టుకల కత్తరించుటయు, శృంగారము, నీలవస్త్రధారణ
యు, అనురయాజనయు. వీటిని పరిత్యజించినవారలను పద్ధతి
యందు ప్రవేశపెట్టుకొనవలయును అనూయలేక అధ్యయనముచే
సంపరించువారలకు. వియమములనుబోధించి, అంగీకరించినయ
దిలస్వతుతమునందు ప్రవేశపెట్టుకొనవలయును.

<p>౨౫-౧౦-౦౫ మహాం పూర్వ.</p>	<p>ఇట్లు, శ్రీధీక్షితప్రసాదము, యన్. కె. శర్మ.</p>
---------------------------------	---

